

Sirkku Varjonen & Farid Ramadan

Maahanmuuton ja kotoutumisen asiantuntemuksemme palvelee hyvien väestösuhteiden rakentamista

Kuntoutussäätiöllä on pitkä kokemus maahanmuuttoon liittyvästä tutkimus- ja kehittämistyöstä. Tunnemme työllistymisen ja kotoutumisen realiteetit hyvin laajasti. Asiantuntemuksemme on arvostettua, ja meiltä pyydetään usein asiantuntijalausuntoja kotoutumisen teemoista. Tutkimusten ja selvitysten lisäksi olemme järjestäneet kotoutumista edistäviä toimintoja, joilla Suomeen muuttaneita on tuettu kielenoppimisessa ja naapurustoonsa asettumisessa. Vedämme Osana-verkostoja, joka edistää sosiaali- ja terveyspalveluiden saavutettavuutta ja Suomeen muuttaneiden osallisuutta. Olemme tuottaneet järjestömentorointipalvelua pienille maahan muuttaneiden järjestöille, jotta ne voisivat palvella omaa asiakaskuntaansa mahdollisimman hyvin.

Tutkitun tiedon ja käytännön kokemuksen pohjalta olemme tuottaneet oppaita ja ohjeistuksia maahan muuttaneille ja ammattilaisille, jotka kohtaavat työssään maahan muuttaneita. Haluamme olla mukana rakentamassa yhdenvertaista Suomea, jossa kaikilla on mahdollisuus löytää oma tapa olla mukana yhteiskunnassa ja vaikuttaa sen tulevaisuuteen.

Maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvät keskeisimmät tutkimus- ja kehittämishankkeemme

Valtioneuvoston kanslian rahoittamassa hankkeessa **selvitettiin maahanmuuton täydentäviä väyliä, eli turvallisia ja säädeltyjä reittejä, joiden kautta kotimaansa jättäneet kansainvälisen suojelun tarpeessa olevat ihmiset voivat laillisesti saapua ja oleskella maassa,** jossa heidän suojelun tarpeeseensa vastataan. Hankeraportissa esitellään esimerkkejä työperusteisista, opiskeluperusteisista ja muista täydentävistä väylistä sekä näissä käytetyistä hallinnollisista ja oikeudellisista ratkaisuista eri maista. Policy brief -julkaisussa pohditaan täydentävien väylien mahdollista käyttöönottoa osaksi Suomen maahanmuuttopolitiikkaa.

Keskeisimmät asiat

- Kuntoutussäätiö on maahanmuuton ja kotoutumisen asiantuntija.
- Teemme aiheesta tutkimuksia ja selvityksiä.
- Annamme asiantuntijalausuntoja.
- Olemme tehneet kotoutumista tukevaa työtä ruohonjuuritasolla.
- Olemme laajasti verkostoituneita ja tuemme järjestöjä ja muita toimijoita kotouttamistyössä.

Lue lisää: [Student, Worker or Refugee? How complementary pathways for people in need of international protection work in practice \(2021\)](#)

Valtioneuvoston kanslian rahoittamassa hankkeessa **selvitettiin Suomeen muuttaneiden koulutus- ja työllistämispolkuja**, tunnistettiin keskeisiä pullonkauloja, jotka hidastavat työhön tai opintoihin etenemistä ja koottiin suosituksia polkujen sujuvoittamiseksi.

Lue lisää: [Maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolut \(MAKO\)\(2021\)](#)

Kelan kokeilemassa maahanmuuttajien ammatillisessa kuntoutuspalvelussa **yhdistettiin Työllistymistä edistävää ammatillista kuntoutusta (TEAK) ja suomen kielen opetusta**. Kuntoutussäätiö tutki kokeiltua kuntoutusta ja arvioi sen soveltuvuutta Kelan palveluksi.

Lue lisää: [Kelan maahanmuuttajien työllistymistä edistävän ammatillisen kuntoutuksen \(TEAK\) kehittämishanke MAHKU - arviointitutkimus \(2020\)](#)

Rekisteriaineistoon perustuvassa tutkimuksessa **tuotettiin uutta tietoa Suomeen 2000-luvulla muuttaneiden maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelman saamisesta**. Lisäksi selvitettiin kotoutumissuunnitelman saamisen sekä siihen liittyvien toimenpiteiden yhteyttä työllistymiseen.

Lue lisää: [Kotoutumissuunnitelma ja työllistyminen \(2018\)](#)

Tutkimuksessa selvitettiin **kotoutumista edistävien toimien vaikuttavuutta erityisesti työllistymisen näkökulmasta**.

Lue lisää: [Monimenetelmäinen tutkimus kotouttamistoimenpiteiden vaikuttavuudesta \(2018\)](#)

Toimenpide-ehdotukset maahanmuuttopolitiikan ja kotouttamistoimien kehittämiseksi

- **Lisätään suomen ja ruotsin kielen opetustarjontaa**, jotta kielikurssien odotusajat lyhenevät ja halukkailla olisi mahdollista opiskella pidemmälle.
- Kehitetään **kotoutumiskoulutusta entistä joustavammaksi** niin, että ne palvelevat paremmin erilaisissa elämäntilanteissa olevia ja eri taustoista tulevia ihmisiä.
- Vahvistetaan **maahan muuttaneiden asiakkaiden osallisuutta palvelujen kehittäjinä**.
- Puretaan työllistymisen esteitä **kitkemällä rekrytointisyrjintää ja tukemalla monimuotoisuutta** työpaikoilla. Käytännön toimenpiteinä voi olla esimerkiksi tiedotuskampanja.
- **Selvitetään edellytyksiä laajentaa ja vakiinnuttaa täydentävien väylien käyttöä osana maahanmuuttopolitiikan keinovalikoimaa**. Täydentäviä väyliä ovat esimerkiksi työ- ja opiskeluperusteiset ohjelmat, jotka tarjoavat suojelun tarpeessa olevalle ihmiselle pääsyn maahan, jossa hän voi opiskella tai työskennellä. Turvan lisäksi täydentävät väylät tarjoavat näin suojelun tarpeessa oleville ihmisille mahdollisuuksia käyttää omaa osaamistaan ja kiinnittyä vastaanottavan maan yhteiskuntaan opiskelun tai työnteon kautta. Täydentävät väylät ovat uudelleensijoittamisen rinnalla yksi keino vastata maailman pakolaistilanteeseen. Samalla ne voivat tarjota myös joitakin ratkaisuita kehittyneiden maiden kasvaneeseen työvoiman tarpeeseen sekä väestön ikääntymiseen. Suomessa täydentäviä väyliä on kokeiltu toistaiseksi hyvin pienimuotoisesti.

Lisätietoja

Sirkku Varjonen

Erikoistutkija

Kuntoutussäätiö

sirkku.varjonen@kuntoutussaatio.fi

Farid Ramadan

Kehittämispäällikkö

Kuntoutussäätiö

farid.ramadan@kuntoutussaatio.fi

#HyvinvoivaTulevaisuus -kampanja tarjoaa yhteiskunnallisille vaikuttajille tiivistettyä tietoa Kuntoutussäätiön tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tuloksista. Kuntoutussäätiön painopistealueina ovat toimintakyky, työkyky ja sosiaalinen osallisuus, ja päämääränä on edistää heikommassa asemassa olevien hyvinvointia.

Tietopaketit toimitetaan kansanedustajille, hyvinvointialueiden päättäjille, työmarkkinajärjestöille, puoluetoimistoille sekä valikoiduille median edustajille.

Kampanjan aikana lähetämme tiiviit tietopaketit ovat seuraavista aiheista:

- Tutkittua tietoa oppimisen vaikeuksista koulutuksessa ja työelämässä – julkaistu 7.11.
- Mahdollistetaan sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä työelämä – julkaistu 9.11.
- Osallisuuden edistäminen liikunnan avulla – julkaistu 14.11.
- Maahanmuuton ja kotoutumisen asiantuntemuksemme palvelee hyvien väestösuhteiden rakentamista – julkaistu 16.11.
- Mielenterveyden tuki osana työkyvyn tukemista
- Kestävä kansalaisyhteiskunta
- Vaikuttavuus ja arviointi
- Yhteisötalous ja sosiaaliset innovaatiot

Kuntoutussäätiö on työkyvyn, toimintakyvyn ja sosiaalisen osallisuuden toimintamallien kehittäjä ja suunnannäyttävä.

Toiminnassamme yhdistämme asiakaskokemuksen korkeatasoiseen monitieteiseen tutkimukseen, uudistamme työ- ja toimintakyvyn sekä osallisuuden edistämisen malleja ja kuntoutusjärjestelmää. Innostamme yhteistyöhön asiantuntijoita, päättäjiä, yrityksiä, järjestöjä ja asiakkaita.

Tutustu Kuntoutussäätiöön osoitteessa www.kuntoutussaatio.fi